

తంతి విలాసము:— } సరస్వతి ఆశ్రమస్థాపకులు, సర్వాధిపతులు,
 “క్లారిస్ మన్” } పీవల్ మహదేవ్, ఢిల్లీ.

ఛాత్ పేసుకు మించినది—పై యోరియానుండి గాపాడును.

వార్తావళి

చరిత్రవాదము
మహాత్ముని ఆరోగ్యమునకు ప్రమాదము కలదు
డా॥ అన్నాగారి ప్రకటన 4-6
నాగపూరు కుట్రకు తీర్పు 5
నంద్యాల మునిసిపాలిటీను గూర్చి ఫిర్యాదులు 7
విశేషవార్తలు
కాంగ్రెసువారి విమలగూర్చి పార్లమెంటులో చర్చాదురగి ప్రత్యుత్తరము 4
శ్వేతపక్షము మాచవల్ల లింగాచారానికి అనుకూలముగా 7
ప్రశ్నోత్తరములు 8

ఆంధ్రపత్రిక

1933 సం॥ మే నెల 16-వ తేది
మంగళవారము

పత్రికా స్వాతంత్ర్య నిర్మలము

జర్మనీలో పత్రికాస్వాతంత్ర్యము నిర్మూలించబడినందులకు, బ్రిటీషుపత్రికలు మహాత్మునిని దెలుపుచున్నవి. మాండ్లెర్గర్గార్డయనుపత్రికను, జర్మను ప్రభుత్వమువారు నిషేధించినందులకు, ఇంగ్లండులో అసమ్మతి ప్రజ్వరిల్లుచున్నది. నాజీమంత్రులు మాత్రము తాము మునుపటికావలసిన పత్రికాస్వాతంత్ర్యమును నిషేధించినది, చాటుచున్నారు. పత్రికల సహకారమును జర్మనుప్రభుత్వమువారు రద్దీముగ వారి ఛించుచున్నందున, యూరపులను జర్మనుప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగా బాధించినందున, జర్మనీలో పత్రికలు స్వేచ్ఛననుభవించుచున్నవనియు, జర్మను మంత్రి చెలిచెను. ఇందుపై ఈవారముండిన మాండ్లెర్గర్గార్డయనుపత్రిక యిటుల అభిప్రాయపడినది:

“ప్రపంచము వీరిని తమ చర్యల ద్వారా పరీక్షించుచు గాని, మాటల ద్వారా గాదు. జర్మనీలో పత్రికలకు తాము దివంగు సమర్థించినచర్యలను నిషేధించుచున్నందున మాత్రమే స్వాతంత్ర్యముగలదు. ప్రభుత్వమువారు కమ్యూనిస్టు సోషలిస్టుపత్రికలను అణగివైచిరి. కాని, బలమగు సంస్థలకు జేరిన పత్రికలకు పత్రికలను మాత్రము ప్రభుత్వమువారు అణగివేయలేదు. యూరపులచే నిర్వహించబడు లిబరలుపత్రికలు ప్రభుత్వమువారిచే సంఘీభావించబడినవి. అటుగాకుండ మిగిలిన బర్నినోటాగల్ బ్లాట్ బోలు పత్రికలు, నాజీ పత్రికా నిర్వాహకుని యాజమాన్యముక్రింద నుంచబడినవి. వీని సంపాదకీయవాదములను నాజీ పత్రికానిర్వాహకుడు సరి జూచుచుండును. జార్జిమంతు, హంబర్గ్ అంజీగరు బోలు పత్రికలు స్థానికపు నాజీలచే స్వాధీనపరచి కొనసాగుచున్నవి. ప్రభావ కార్యకర్తలకు పత్రికలు, నాజీపత్రికలుగ మార్పు జేరిన బయలుదేరినవి. ప్రచారప్రయత్నము గోల్డెన్బర్గ్ వారి తనవిధులను చక్కగ గుర్తించుచున్నది. పత్రికలను అణగివేయుటకు వానిని వాడుకగాను, బాధకరముగాను వారు ప్రయత్నించెను. జర్మనుప్రజలకు మాత్రమే

నష్టము గలుగును. గోల్డెన్బర్గ్ వాస్తవమును చదవలేని జర్మనుప్రజలు వారు ఆమోదించినవాస్తవముల నయినను చదువగలరు. ప్రజలకు నూతనోపదేశము గూర్చి నత్యము చెలియకుండుట వింతగాదు. పాలకులగాత్రములకు ప్రతిధ్వని ప్రజలలో గలుగుటయు వింతగాదు.”

మాండ్లెర్గర్గార్డయనుపత్రిక అసమ్మతి నభివ్యక్త జరిగెను. లాన్డన్ మేయరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. జర్మనీపట్ల అసమ్మతిని దెలుపుచు, మాండ్లెర్గర్గార్డయనుపత్రికను, సాత్యగ్రహ బిరహగారను, మాండ్లెర్గర్గార్డయను పత్రికాసంపాదకులను గ్రోజియగారను, తదితరులను గంభీరంగా న్యాయముల గావించిరి. ఉపన్యాసకులైన మాండ్లెర్గర్గార్డయనుపత్రిక చేసిన సేవను గొనిరూపి, పత్రికానిషేధమును నిరసింపిరి. మాండ్లెర్గర్గార్డయను పత్రిక మొదటినుండియు జర్మనీకి అనుకూలముగ నుండెననియు, అట్టి పత్రికను నిషేధించుటలో జర్మనుప్రభుత్వమువారు దూరదృష్టి నేమాత్రము జూపరయి రనియు, అధ్యక్షులగు లాన్డన్ మేయరుగారు విచారమును జూపిరి. మాండ్లెర్గర్గార్డయనుపత్రికను, మాండ్లెర్గర్గార్డయనుపత్రిక సలిపిన సేవను కొనిరూపిరి. సాత్యగ్రహ బిరహగారు గూడ ఈరీతిని ముచ్చటించిరి. మాండ్లెర్గర్గార్డయనుపత్రికా సంపాదకులగు గ్రోజియగారు, తమ పత్రికను జర్మను ప్రభుత్వమువారు నిషేధించుట తనకు గొప్పకారణ మనియు, ప్రభుత్వ నిర్బంధముల గూర్చి తమ పత్రిక చాల తగ్గిందియే ప్రచురించెను గాని, అతితీవ్రము నేమాత్రము ప్రచురించలేదనియు, అసలు జరిగిన సంవత్సరములలో అత్యల్ప భాగము నయినను తాము ప్రచురించలేదనియు, జర్మను ప్రజలు యూరపులకు జరిగిన తీవ్రనిర్బంధములపట్ల అసమ్మతి జూపిన గాని, వారు తమదేశపు గౌరవమును నిలువజాలరనియు, చాటిరి. లాన్డన్ గారు వందనముల వర్షించుచు, మాండ్లెర్గర్గార్డయనుపత్రికయే గాక, తదితర బ్రిటీషు పత్రిక లన్నియు గూడ నా సమయమున తమ ధర్మమును నెరవేర్చినందులకు కృతజ్ఞత చెలిపిరి. బ్రిటీషువారు అన్యదేశములలో జరిగెడి నిర్బంధముల గూర్చియు పత్రికా స్వాతంత్ర్య నిరోధముగూర్చియు, ఆందోళన నలిపి అసమ్మతి దెలుపుట, వారి సంప్రదాయముల కనుగుణముగ నున్నది. బ్రిటీషువారు స్వేచ్ఛాత్మీయులను అనుకూలించి నిది సార్వకలకరముచున్నది. ఇది భావ్యమే గాని, యితరీ యాందోళన నలుపుచున్న బ్రిటీషు ప్రజలును, బ్రిటీషు పత్రికలును, హిందూదేశమున జరుగుచున్న తీవ్రనిర్బంధములవలన తమదృష్టిని ప్రసరింప జేసిరా? పత్రికా శాసనమువలన, ఎన్నిపత్రికలీ మూలబడెనో, ఎన్నిపత్రికల జీవచ్ఛవముల నలె కొనసాగుచున్నవో, ఎన్నిపత్రికలు ధర్మాపాతములను అపారధనననములకు లోనగుచున్నవో, ఎన్ని ముద్రాకారులములు విచారితప్రజలులను భరింపవలసినచున్నవో, బ్రిటీషు ప్రజలు ఖులు విచారింపి నిజజీవితము గ్రహించుట మేలగును. హిందూదేశపత్రికలను స్వాతంత్ర్యప్రాప్తములను తెలుప వీలులేదు. తమకు చేరినవార్తలను సమగ్రముగ ప్రకటించు వీలులేదు. అధికారులకు రుచించువార్తలను మాత్రమే ప్రచురించుచు, అందు కనుకూలించు వ్యాఖ్యానములనే కావించవలయును. తుదకు వార్తలకు సంబంధించిన ఛాతురములను నయినను స్వేచ్ఛా ప్రచురించవీలులేదు. జర్మను మంత్రివలెనే హిందూదేశాధికారులు పత్రికల కెట్టినిరోధమును లేదనియు, వాని స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యముల కెట్టి భంగము గలుగలేదనియు, సరిగ నిర్వహించబడు పత్రికల కెట్టినిర్బంధము లేదనియు, చాటుచున్నారు. బ్రిటీషుప్రజలులకు జర్మనీలో ననలంబించబడుచున్న పత్రికా స్వాతంత్ర్యనిరోధము ఆశ్చర్యము గలిగించినను, భారతీయుల కిది స్వానుభవములో నుండుటచే అట్టి ఆశ్చర్యము గలిగించజాలదు. ఇటీవలన జేపదామగారి గారు మాండ్లెర్గర్గార్డయనుపత్రికకు వ్రాయుచు, నాజీలగుర్చి వివరించబడు అత్యాచారములు, హిందూదేశమున గూడ గలవని, చెలిపిరి. వీనిపై వ్యాఖ్యానము జేయుచు, ఈ విషయము సరియగు విచారణను ప్రభుత్వమువారు నలువవలె నని, మాండ్లెర్గర్గార్డయను పత్రిక వ్యాఖ్యానముగావించెను. బ్రిటీషు పత్రికలను, బ్రిటీషుప్రజలులను అన్యదేశములలోని స్వాతంత్ర్యనిరోధమును తీవ్రముగ నిరసింపుచు, తమ పరిపాలనక్రింద నున్న దేశములలో అమలులో నున్న స్వాతంత్ర్యనిరోధమును గమనించుటకు, వారిగౌరవము నినుమడింపజేయజాలదు. అన్యభాషల వారు గూడ వీని నెత్తి చూపుటకు వీలుగలుగుచున్నది. అట్టి యవకాశము నకు తావు లేకుండ, హిందూదేశమున జరిగెడి స్వాతంత్ర్యనిరోధమును గూడ, బ్రిటీషు ముఖ్యులు గమనించి, దానిని తొలగించుటకు యత్నించి, మహాత్ముని సందేశమును సఫలపరచుట, విశేషముగను. అప్పుడు వారి అసమ్మతిని, విమర్శనలకును, విలువ వర్పించును.

రాజకీయనిర్బంధముల విమల: హిందూ గారి నిరాకరణము

రాజకీయనిర్బంధముల విమలగూర్చి కామన్సుథలో విలియము గారు ప్రశ్నింపగ, ఇండియా ప్రభుత్వచక్రవర్తి మునం చెలుల చెలువడెనో, ప్రభుత్వమువారు రటులనే భావించుచున్నారని ఇండియామంత్రి హోరుగారు చెలిపిరి. దీనిపట్టి వీరు కేవలము ప్రతిప్రతిపక్షాధార పడియున్నారని గ్రహించవలగుచున్నది. మహాత్ముడు చెలిపిన సదాశయమునకు ప్రభుత్వమువారు తగిన సదాశయముజూపవలదాయని విలియముగారు ప్రశ్నింపగ, ప్రభుత్వచక్రవర్తి మునం దన్నివిషయములను వివరింపబడెనని హోరుగారు చెలిపిరి. నిర్బంధముల విమలవలన అనుకూలవాతావరణము చేకూరదా యని యడుగగ, అనేక సందర్భముల నాలోచించవలయు ననియు, ప్రభుత్వచక్రవర్తి మునం తామేమియు చెప్పజాలమనియు, హోరుగారు చెలుపుటజూడ, వీరికి ఎంచదగిన కారణము లేదని, చెల్లడి యగుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు విమలకాగనే అదృష్టవశాత్తమును బాధార్యముజూపి సత్యాగ్రహమును ఆరువారములపాటు విరమించు గోరెను. అందుకు కారణములన్నిటను అంగీకరించిరి. మహాత్ముడి డిటులగావించునని ప్రభుత్వమువారు ఊహించియుండరు. అందుచే వారి సదాశయమునకు తగినరీతిని మెలగుటకు, ప్రభుత్వమువారికి సాహసము లేకపోయెను. ప్రాజ్ఞులు పలువురు ప్రభుత్వమువారు మహాత్ముడిచ్చిన యవకాశమును జారవిడువవలదని హెచ్చరించిరి. కాని హోరుగారు అంతయు ఇండియా ప్రభుత్వచక్రవర్తి మునం దే కలదనిరి. ప్రకటనమునం దేమి గలదు? హెయిగుగార్లెన్డో చెలిపిన ప్రాతసంగతులే తమ బడెనుగాని, నూతనముగ నుదయించిన సందర్భములగుర్చి ఎట్టివిచారణ గావించబడలేదు. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారికి నష్టము గలుగును. మహాత్ముడు అని గారు తమధర్మమును కడు జ్ఞాపూర్వముగ నెరవేర్చిరి. వారిచ్చిన అవకాశమును చేట్ట నందువలన గలిగెడి బాధ్యత పాలకులైన నీ నిలిచియుండును. విలియముగారికి హోరుగారు గావించిన ప్రతిపాదనము ఏమాత్రము సంతృప్తిగలిగించలేదు. ఈ విషయమును తాము కామన్సుథలో త్వరలో అక్షరమొలుపించుచు, చర్చించెదమని, విలియముగారు చెలిపిరి. కన్యకైత్రు లినికి సంఖ్యలతోనున్న కామన్సుథలో నిట్టి ప్రతిపాదన లోడినపుట నిత్యయమునను, రాజకీయనిర్బంధముల విమలలను గావించ

కుండుటలో పాలకులు గొప్ప సారసాహసర్పిని, భావించు ప్రాజ్ఞులు ఇంగ్లండులోగూడ గలరని, విదితముగాగలదు. పాలకుల తెలులమెలగినను, భారతీయులీ సమయమున అసంతృప్తి జూపక, తమ ధర్మమును జ్ఞాపూర్వముగ నెరవేర్చి, తమపై నెట్టి బాధ్యత యుండదని ప్రపంచమునకు దెలుపుట యావశ్యకము.

దక్షిణభారత హిందీ ప్రచారకసభ 1931-32 సంవత్సరపు నివేదిక వీరి కార్యక్రమము చాటుచున్నది. హిందీ భాషను దక్షిణ హిందూస్థానమున వ్యాపింపజేయుటకు, వీరు పడిన శ్రమ ఫలించుచున్నదని విదితముగను. 1927 సంవత్సరమున స్థాపించబడిన యీసభ అసంతృప్తికరముగా త్వరితగతి నభివృద్ధి గాంచెను. ప్రచారము, గ్రంథప్రకటనము, పరిశీలు, పత్రికానిర్వహణము, ముద్రాకారము, గ్రంథ విక్రయము, గ్రంథాలయము, శిక్షణాలయములను వివిధభాగముల పన్నియు, నిరంతరాయముగ కొనసాగుచున్నది. చెన్నపురిలో హిందీ తరగతులు వివిధ ప్రాంతములలో నేర్పరుచబడుచున్నవి. చెన్నపగరము ఖులు వీనిపై సభిమానముజూపిరి. హిందీ పరిశీలలో నుత్తీర్ణులయినవారికి యోగ్యతాపత్రము లొసగబడుచున్నది. మద్రాసు రాష్ట్రమునందు భాషాభాగములు అయిదింటిలో హిందీ ప్రచారము కొనసాగుచున్నది. ఆంధ్రదేశము అగ్రస్థానము వహించియుండుట ముదావహము. రాజమండుల కేంద్రములు ఆంధ్రదేశములో స్థాపించబడినవి. పట్టణములలోకన్న పల్లెలలో నీ యుద్యమము విరివిగ వ్యాపించుచుండుట, ప్రశంసాస్పత్రము. హిందీ ప్రచారకుల సంఖ్య విషయమునను, హిందీ పట్ల జూపెడి యత్నాహమునందును ఆంధ్రదేశము మిన్నయై యున్నదని నివేదిక చెలుపుచున్నది. నివేదనసంవత్సరమున తమిళనాడులో గూడ సత్యారాధి పృథ్వి గలిగెను. కేరళరాష్ట్రము విశేషాభివృద్ధి జూచెను. తిరువాన్కూరు శాసనసభవారు హిందీభాషను నిర్బంధముగ నేర్పనలెనిన ప్రభుత్వమును గోరుచు తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును ఆచరణలోనికి దెచ్చెదరని విశ్వసింపబడుచున్నది. కేరళ రాష్ట్రమునందు 58 కేంద్రములు గలవు. హిందీ పరిశీలు ప్రతిసంవత్సర మి ప్రదేశములలో జరుపబడుచున్నవి. హిందీ యుద్యమమును వ్యాపింపజేయుటకు కేరళ రాష్ట్రమునందు త్రిలుగూడ తోడ్పడుట, జ్ఞాపూర్వము. కర్నాటకమునందు మైసూరు సంస్థానము హిందీ యుద్యమమునకు కేంద్రమై యున్నదని చెప్పిరి. విద్యాసంస్థలలో హిందీభాష విధిగ నేర్పబడుచున్నది. మైసూరు రాష్ట్రము పరిశీలుకు పెక్కుమంది విద్యార్థుల సంఖ్యయింపెను. ఆంధ్రప్రదేశ్విద్యాలయము హిందీ భాష కధికప్రాధాన్యము సేసెను, తదితర విశ్వవిద్యాలయములు గూడ ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయము చూపిన మార్గము ననుసరించునని, దక్షిణ భారతసభవారు సమ్మతించుచు. ఇంతవరకీ సభవారు 68 హిందీ గ్రంథములను ప్రకటించిరి. ఇవి విశేషముగ నమ్ముడు బోవుచున్నవి. సభా ప్రచురణములు, లెక్కప్రముక్ కమిటీవారిచే నామోదించబడినవి. హిందీ నిఘంటు నిర్వాహకార్యము చురుకుగ జరుగుచున్నది. హిందీపరిశీలకేంద్రములు 120 నుండి 316 కి జరిగెను. హిందీలో ఉన్నతవిద్యాభ్యాసముగూడ బాగుగ కొనసాగుచున్నది. పరిశీల కేంద్రములలో ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు 201 కేంద్రములు గలవు. మిగిలిన రాష్ట్రములలోని కేంద్రములకన్న వీనిసంఖ్య అధికముగ నున్నది. పరిశీలలో 67,21 మంది అభ్యర్థులు పరిశీలించబడిరి. వీరిలో ఆంధ్ర రాష్ట్రమునుండి 2909 మంది పరిశీలించబడిరి. ఈవిషయమునగూడ ఆంధ్రుల సంఖ్య విస్తారముగనున్నది. మొదటి

కాన్వర్షేషను చెన్నపురిలో జరిగెను. హిందీముద్రణాలయము సభవారి గ్రంథములను ప్రకటించుటయేగాక, మద్రాసు ఆంధ్రప్రదేశ్విద్యాలయముల వారి సంస్కృతగ్రంథములనుగూడ ప్రకటించెను. హిందీప్రచారకసభ నిరంతరాయముగ కొనసాగుచున్నది. హిందీప్రచారకవిద్యాలయము నివేదనసంవత్సరమున 22 గురు విద్యార్థులను దీసికొనెను. ఇది ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణ సాగుచున్నది. హిందీ ప్రచారకసభ, స్వయంసేవకమై యొప్పట గమనించదగిన విషయము. ఉత్తర హిందూస్థానమునుండి ధనసహాయమును గోరవలసిన యవసరము తప్పినది. సభవారికి భవనము లేని కారణ దీర్ఘులకు, విజ్ఞాన గావించబడినది. ఇయ్యది ఫలించునని నమ్మదము. హిందీ యుద్యమము, దక్షిణ హిందూదేశమున అభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఇంకను శైశవదశయందే యున్నదనియు, హిందీ జాతీయ సామాన్యభాష యగుట కింకను కృషి చాల జరుగవలసియున్నదనియు, విద్యాసంస్థ లందుకు తోడ్పడవలయు ననియు, కార్యనిర్వాహకులు చెలుపుచున్నారు. వీరి కోర్కె నెరవేరుగాక యని కోరెదము.

మహాత్మునియనువాదము :

రెండవవారము గాంధీ మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షలో రెండవవారము ప్రవేశించెను. నేడు తొమ్మిదవరోజు వారికుపద్రవము తొలగెననియు, వారిశరీరము ఉపవాసమున కలవాలుచుటచే ఇకపూడ భీతి కవకాశముండదనియు, వైద్యు లభిప్రాయపడుచున్నారు. ఏవిధమగు సంక్లిష్టతీతియు నుదయించకుండుట అనుకూలముగ నున్నది. ఇకపూడ సంక్లిష్టతీతి నగమముకావనము గడచినపిమ్మట గలుగవచ్చునని, అన్నాగారు ఊహించుచున్నారు. అయినను అట్టి యపారతరమును గూడ మహాత్ముడు అపరిలగ భాటుగాక యని, భారతీయు లెల్లరు గోరుచుండురు. జాత్యుర లి. సి. రాయగారు గూడ అన్నాగారికి తోడుగ వచ్చుచున్నారు. ప్రజల ప్రార్థనలను, అస్పృశ్యతా నివారణ ప్రచారమును మహాత్మునికి తృప్తి నొసగకమానవు. మహాత్ముడు ఉన్నత జాతులకును, హరిజనులకును గూడ వారివారి విధుల గూర్చి తనసందేశము నొసగియే యున్నాడు. దానిని విధిగ ననుసరించుటయే, ఎల్లకర్తవ్యముగను. దానిని మరియొక పర్యాయము స్థలం తరమున ముద్రించితిమి. పంజాబు సింధు నదీహద్దు రాష్ట్రముల హిందూ మహాసభ అస్పృశ్యతను నివారింపి, హరిజనులకు చేపాలయప్రవేశపు హక్కు నొసగవలయు నని, తీర్మానించి యుండుట బట్టి, హిందువు లీ విషయమున తమధర్మమును గుర్తించి రని గ్రహించవచ్చును. మహాత్ముని త్యాగసమయమున ఇత్యాకర్యమును దీక్షతో నిర్వహించుట యత్నంలావశ్యకము. మహాత్ముని ఉపవాసము నిరపాయముగ గడచి, అస్పృశ్యతా నివారణకు దోహదమునగుగాక యని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించెదము.

కేశవుమహాత్ముడియనువాదము

కేశవుమహాత్ముడియనువాదము తమ యభిప్రాయములను ఖండితముగ వెలిబుచ్చిరి. గాంధీమహాత్ముని త్యాగమును కొనియాడి అయ్యది జయప్రదముగ ముగియుగాక యని, వీరు తీర్మానించిరి. శ్వేతపత్రము అసంతృప్తికరమని ఖండించిరి. హిందూమహాత్ముడియసఖ్యమును బలపరచి, గాంధీ మహాత్ముని సందేశమును ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించినందులకు విచారము చెలిపిరి. యవకుల సమావేశతీర్మానముల గాంచిన, వారిమనము దేశారాధనపై నెటుల నిమగ్నమై యున్నదో విదితమగును. వీరు హిందూమహాత్ముడియసఖ్యతకును దేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికిని, హిందువులలో గల పాటునడి, జాత్యైక్యతను బురులచెదరని నమ్మదము.

అట్టిరు, జనరల్ అన్నార్లెన్డయ కంపెనీ ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెలలో ఈ కంపెనీకి నూతనభవనము నిర్మించబడినది. 1907 సంవత్సరమునందు స్వల్పపు పెట్టుబడితో ప్రారంభమయిన యీ కంపెనీ 1932 సంవత్సరమున, విశేషముగ విస్తరించెను. పెట్టుబడియు, వ్యాపారమును గూడ త్వరితగతి నభివృద్ధి గాంచెను. సాంవత్సరికపురాబడి 13, 20, 505 రూపాయిలయెగు. వాస్తవ రూపము 2,19,00,000 లయెగు. ట్రెజర్ అమ్మ్యరెన్సునిది 40,22,996 రూపాయిలయెగు. మొదట నీ కంపెనీ గడిపిలో ప్రారంభించబడి, యీసమయమున దీనికి గాను గొప్పభవనము నిర్మించబడినది. ఇయ్యది సత్యారాధిపృథ్వి గాంచి, దేశీయ సంఘములయభివృద్ధికి ప్రోత్సాహమునగుగాక యని కోరెదము.

త్రివేణి జనవరి ఫిబ్రవరి మాసముల త్రివేణి పత్రికను కృతజ్ఞతతో సందకొంటిమి. దశరథుని యొద్దకు విశ్వామిత్రు డేతెంచుటయను ప్రాచీనచిత్రము మొదటముడించబడెను. శ్వేతపత్రము గూర్చియు, కృష్ణమూర్తిగారి సందేశము గూర్చియు భావగర్భితమువ్యాఖ్యలు గలవు. జిజ్ఞాస కృష్ణమూర్తిగారుసత్యముస్వాతంత్ర్యము గూర్చి గావించిన అమూల్యమగు ప్రసంగము ముద్రింపబడినది నాటకములు, నంగీతము, కవిత్వము, మున్నగు కళల గూర్చి చక్కని వ్యాసములు గలవు. సీతాహరణము, వాలిమరణములను ప్రాచీన చిత్రములు ప్రచురింప బడినవి. కో. రామకోటిశ్వరరావుగారి సంపాదకత్వమున నిర్వహించబడు మనోజ్ఞమగు నీ పత్రికకు, భారతీయు లెల్లరు తగు ప్రోత్సాహమునగెదరుగాక యని కోరెదము.

కడపటివార్తలు

మహాత్ముని ఆరోగ్యము చాల సంతృప్తికరము

జయభేరి మోగించుచు గాంధీగారు దీక్షను సమాప్తించెదరు గాంధీగారి ఆరోగ్యమును గురించి డా॥ అన్నాగారి ప్రకటన

భూవా, మే 16:— నేటి ఉదయము ప్రాతఃకాలప్రారాధనాంతరము మహాత్ముని ఆరోగ్యమును గురించి డాక్టర్ అన్నాగారి కేంద్ర ప్రకటన గావించిరి. “మహాత్ముని ఆరోగ్యము చాల సంతృప్తికరముగా నున్నది. జయభేరి మోగించుచు గాంధీగారు దీక్షను సమాప్తించెదరుగాంధీగారి ఆరోగ్యము చాల దురమున నున్నది.” రాత్రి గాంధీగారు గాఢముగనిద్రించిరి. ఆర్ధరాత్రినే మంచినీటిని తాగుటకు మాత్రము కొంచెమునేత్ర మెల్లాగిరి, తాను బలహీనుగ నున్నాను, తనకు పరిచర్య చేయవచ్చువారి శ్రమ కింక మహాత్ముల గురించకపోయెను. క్రిందటి రాత్రి అందరికీ ఆశ్చర్యము కలుగవట్టుగా పరిచర్య చేయవారి కార్యక్రమ పట్టికను తనకు పంపింపబడిరి. ఎక్కడను ఎక్కడగా కేశవుమహాత్ముని తొలుగుకొనవలెనని దీక్షింకెను. మహాత్ముని సలహా ననుసరించి పరిచర్యచేయవారి పట్టిక తయారుచేసిరి. దీని ననుసరించి ఎవరుగూడ రెండు గంటలను మించి శ్రమపడ నవలెను లేదు. పగలంతయు మహాత్మునిచేత యిద్దరును, రాత్రినేక ఒక్కరును యుండురు. (అ.ప్రె.)

[illegible]

మృదాను సీమరు వారలు

16-5-1933

~~X~~ X~~20876~~ X~~✓~~ S ✓

రైల్వే రాకపోకలు		
(1932 సెప్టెంబరు 1 వ తేదీ నుండి)		
మల్దాసు సెంట్రలు స్టేషను నందను		
బడ్డే పేరు	బయలు చేరుతేళ	వచ్చు తేళ
కలకత్తా మెయిలు	రా. 8 30	ఉ. 9 15
నాల్వేరు ప్యాసింజరు	ఉ. 7 55	ఉ. 7 50
నాల్వేరు ప్యాసింజరు	రా. 7 30	సా. 6 0
బొంబాయి మెయిలు	8 40	ఉ. 5 55
బొంబాయి ఎక్స్ ప్రెస్ ఉ.	8 30	సా. 5 10
రాయచూరు ప్యాసింజరు ఉ.	9 20	సా. 8 45
శేరిలింగంపల్లి ప్యాసింజరు	—	ఉ. 9 45
—, ప్యాసింజరు	—	రా. 9 25
శంకారా మెయిలు	రా. 9 30	ఉ. 6 15
శంకారా ఎక్స్ ప్రెస్ మ.	1 0	మ. 2 10
శంకారా ప్యాసింజరు	రా. 9 40	ఉ. 5 30
శంకారా ప్యాసింజరు ఉ.	6 15	రా. 7 40
బోలార్ పల్లి ప్యాసింజరు మ.	12 45	మ. 2 0
అక్కోణం ప్యాసింజరు సా.	6 30	—
యెనిగి ఎల్.ఆర్. మెయిలు రా.	8 5	ఉ. 7 15
నీగారి ఎక్స్ ప్రెస్ రా.	9 15	ఉ. 6 55
గండులూరు ఎక్స్ ప్రెస్ రా.	7 45	రా. 7 0

కామల వ్యవసాయము	మ	12 80	మ	2
కాట్యడి వ్యవసాయము	సా	5 80	—	—

మౌనము నున్నప్పుడు

ఇండ్లోకిలోను మొలులు రా. 9 0 ఉ. 5 40
 గనుమ్మడి ఎక్స్‌ప్రెస్సు సు. 11 15 సు. 2 55
 తిరువేండ్రం ఎక్స్‌ప్రెస్సు రా. 7 30 ఉ. 7 35
 మేన్‌గూల ప్యాసింజరు ఉ. 6 50 రా. 7 50
 తిరువేండ్రం ఫాస్ట్ రా. 9 40 ఉ. 6 5
 కడపూరు ప్యాసింజరు సా. 4 0 సు. 11 45
 తిరువాపల్లి పాస్‌వ్యా. రా. 11 40 ఉ. 5 45

పకటన

ఆంధ్రప్రదేశ్ శ్రీమంతుల సంవత్సరాది
 సంచికయును ప్రకటితములుకాని వ్యాస
 ములును, చిత్రములును 1933 వసంత్సరము
 జూలై నెల 30 తేదీవరకామాత్రము భద్ర
 పరచి యుంతుము. అట్టి వ్యాసములును
 గాని, చిత్రములుగాని త్రిప్పి పంపంగోరు
 తత్సదయితలు మై న బేర్కొన్న తేదీ
 లోపుగ నానిని పంపుట కయ్యెడు తపా
 లు వ్యయమునకు స్తంభులును ఈ క్రింది
 చిరునామాకు పంపవలయును.

మేనేజరు,
 ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచిక,
 తపాలా బె పై 212, మదరాసు.

